

ÚMLUVA

o ochraně Alp (Alpská úmluva)

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO,

FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA,

ITALSKÁ REPUBLIKA,

REPUBLIKA SLOVINSKO,

LICHTENŠTEJNSKÉ KNÍŽECTVÍ,

RAKOUSKÁ REPUBLIKA,

ŠVÝCARSKÁ KONFEDERACE

a

EVROPSKÉ HOSPODÁŘSKÉ SPOLEČENSTVÍ,

VĚDOMY SI toho, že Alpy tvoří jsou z nejrozsáhlejších souvislých nenarušených přírodních oblastí v Evropě, které se svými jedinečnými a rozmanitými přírodními stanovišti, kulturou a historií vytvářejí hospodářské, kulturní, rekreační a životní prostředí v srdci Evropy, jež sdílí četné národy a země,

UZNÁVAJÍCE, že Alpy tvoří životní a hospodářské prostředí pro místní obyvatelstvo a mají rovněž zvláštní význam i pro mimoalpské oblasti, například tím, že jsou místem důležitých dopravních cest,

UZNÁVAJÍCE, že Alpy jsou stanovištěm a nepostradatelným útočištěm mnoha ohrožených druhů rostlin a živočichů,

VĚDOMY SI podstatných rozdílů mezi vnitrostátními právními systémy, přírodními podmínkami, rozložením obyvatelstva, zemědělstvím a lesnictvím, stavem a rozvojem hospodářství, objemem dopravy a povahou a intenzitou cestovního ruchu,

VĚDOMY SI toho, že stále rostoucí tlaky působené člověkem čím dál tím více ohrožují alpskou oblast a její ekologické funkce a že tyto škody jsou buď nenapravitelné, nebo je lze napravit pouze s velkým úsilím, se značnými náklady a zpravidla jen za dlouhou dobu,

PŘESVĚDČENY, že je třeba sladit hospodářské zájmy s ekologickými požadavky,

VYCHÁZEJÍCE ze závěrů první Alpské konference ministrů životního prostředí, která se konala v Berchtesgadenu ve dnech 9. až 11. října 1989,

SE DOHODLY NA TOMTO:

Článek 1

Oblast působnosti

1. Předmětem této úmluvy je alpská oblast, jak je popsána a uvedena v příloze.
2. Každá smluvní strana může při ukládání svých listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení nebo kdykoli potom rozšířit působnost této úmluvy na další části svého území prohlášením adresovaným Rakouské republice jakožto depozitáři, je-li takové prohlášení považováno za nezbytné k provádění ustanovení této úmluvy.
3. Každé prohlášení podle odstavce 2 může být, pokud jde o kterékoli státní území uvedené v takovém prohlášení, odvoláno oznámením adresovaným depozitáři. Odvolání nabývá účinku prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí šestiměsíčního období po dni, k němuž depozitář přijal oznámení.

Článek 2

Obecné povinnosti

1. Smluvní strany provádějí ucelenou politiku na zachování a ochranu Alp uplatňováním zásad prevence, zásady „znečišťovatel platí“ a zásady spolupráce po pečlivém zvážení zájmů všech alpských států, jejich alpských regionů a Evropského hospodářského společenství a šetrným a udržitelným využíváním zdrojů. Přeshraniční spolupráce ve prospěch alpské oblasti se posílí a rozšíří na zeměpisné i tematické úrovni.
2. Aby bylo dosaženo cíle uvedeného v odstavci 1, přijmou smluvní strany vhodná opatření zejména v následujících oblastech:
 - a) *obyvatelstvo a kultura* – cílem je dodržovat, zachovávat a podporovat kulturní a společenskou nezávislost místního obyvatelstva a zajistit základní zdroje pro jeho životní úroveň, zejména osídlení a hospodářský rozvoj, které jsou šetrné k životnímu prostředí, jakož i podporovat vzájemné porozumění a spolupráci mezi obyvatelstvem Alp a obyvatelstvem mimoalpských regionů;
 - b) *regionální plánování* – cílem je zajistit hospodárné a rozumné využívání území a zdravý harmonický rozvoj celého území, přičemž mimořádný důraz bude kladen na přírodní rizika, na vyvarování se nedostatečnému nebo nadměrnému využívání a na zachování nebo obnovu přírodních stanovišť pomocí důkladného vyjasnění a zhodnocení požadavků na využívání území, prozíravého celkového plánování a koordinací přijímaných opatření;

- c) *předcházení znečišťování ovzduší* – cílem je radikálně snížit emise znečišťujících látek a problémy znečištění v alpské oblasti spolu s množstvím škodlivých látek pocházejících zvnějšku a dosáhnout úrovně, která není pro člověka, živočichy a rostliny škodlivá;
- d) *ochrana půdy* – cílem je snížit kvantitativní i kvalitativní škody způsobené půdě zejména používáním zemědělských a lesnických metod, které půdám neškodí, přiměřeným využíváním půd, dohledem nad erozí a omezováním nepropustnosti půd;
- e) *hospodaření s vodou* – cílem je zachovat nebo obnovit zdravé vodní systémy zejména udržováním neznečištěných jezer a řek, při realizaci vodních děl používáním technik slučitelných s přírodou a využíváním vodní energie, což je v zájmu místního obyvatelstva i životního prostředí;
- f) *ochrana přírody a krajiny* – cílem je chránit, uchovávat a v případě potřeby obnovovat přírodní prostředí i krajinu tak, aby ekosystémy mohly fungovat, aby byly chráněny živočišné i rostlinné druhy včetně jejich stanovišť, aby byla udržena schopnost přirozené regenerace přírody a její udržitelná produktivita a aby byla trvale zachována rozmanitost, jedinečnost a krása přírody a krajiny jako celku;
- g) *zemědělství v horských oblastech* – cílem je ve veřejném zájmu udržet tradiční obdělávání půdy člověkem a zachovat a podporovat systém hospodaření, který vyhovuje místním podmínkám a je slučitelný se životním prostředím, s přihlédnutím k méně příznivým ekonomickým podmínkám;
- h) *horské lesy* – cílem je zachovat, posílit a obnovit úlohu lesů, zejména jejich ochrannou úlohu, zlepšením odolnosti lesních ekosystémů hlavně používáním z hlediska přírody přiměřených lesnických metod a zabráněním jakémukoli využívání lesů, které jim škodí, s přihlédnutím k méně příznivým ekonomickým podmínkám v alpské oblasti;
- i) *cestovní ruch a rekreace* – cílem je sladit turistické a rekreační aktivity s ekologickými a společenskými požadavky omezením činností, které škodí životnímu prostředí, zejména vymezením klidových zón;
- j) *doprava* – cílem je snížit objem a nebezpečí dopravy v alpské oblasti a dopravy vedené přes tuto oblast na úroveň, která neškodí lidem, živočichům a rostlinám ani jejich stanovištím, převáděním dopravy, zvláště nákladní, na železnice, zejména vytvořením vhodné infrastruktury a tržně motivovaných pobídek bez jakékoli diskriminace na základě národnosti;
- k) *energie* – cílem je zavést metody výroby, distribuce a užívání energie, které zachovávají krajinu a jsou slučitelné s životním prostředím, a podpořit opatření na úspory energie;
- l) *nakládání s odpady* – cílem je vyvinout systém sběru, recyklace a odstraňování odpadu, který splňuje zvláštní topografické, geologické a klimatické požadavky alpské oblasti s důrazem na snižování objemu vyprodukovaného odpadu.

3. Smluvní strany se dohodnou na protokolech, které stanoví prováděcí opatření této úmluvy.

Článek 3

Výzkum a systematický průzkum

Smluvní strany souhlasí s tím, že v oblastech uvedených v článku 2 budou:

- a) spolupracovat při provádění výzkumných činností a odborných posouzení;
- b) rozvíjet společné nebo doplňkové programy systematického průzkumu;
- c) harmonizovat výzkum, průzkum a s tím spojené činnosti pro získávání dat.

Článek 4

Právní, vědecká, hospodářská a technická spolupráce

1. Smluvní strany usnadní a podpoří výměnu právních, vědeckých, hospodářských a technických informací, které jsou pro tuto úmluvu důležité.
2. Smluvní strany se navzájem informují o chystaných právních nebo hospodářských opatřeních, u nichž se očekávají zvláštní účinky na alpskou oblast nebo její části, aby bylo možno co nejlépe zvážit přeshraniční a regionální požadavky.
3. Smluvní strany podle potřeby spolupracují s mezinárodními vládními a nevládními organizacemi, aby se zajistilo účinné provádění úmluvy a protokolů, v nichž jsou smluvními stranami.
4. Smluvní strany vhodným způsobem zajistí pravidelné informování veřejnosti o výsledcích výzkumu a průzkumů a o přijatých opatřeních.
5. Povinnosti smluvních stran podle této úmluvy v oblasti poskytování informací podléhají souladu s vnitrostátními právními předpisy o důvěrnosti. S informacemi, které jsou označeny jako důvěrné, se zachází odpovídajícím způsobem.

Článek 5

Konference smluvních stran (Alpská konference)

1. Konají se pravidelné schůze konference smluvních stran (Alpská konference), na nichž se projednávají otázky společného zájmu smluvních stran a jejich spolupráce.

Smluvní strana určená společnou dohodou svolá nejpozději jeden rok po vstupu této úmluvy v platnost první schůzi Alpské konference.

2. Následně předsedající smluvní strana svolává každé dva roky řádné schůze Alpské konference. Předsednictví a místo se mění po každém řádném zasedání Alpské konference. Obojí určuje Alpská konference.

3. Předsedající smluvní strana navrhuje pořad jednání schůze Alpské konference. Každá smluvní strana má právo zařadit na pořad jednání další body.

4. Smluvní strany předají Alpské konferenci informace o opatřeních, která přijaly pro provádění této úmluvy a protokolů, jejichž jsou smluvními stranami, s výhradou vnitrostátních právních předpisů o důvěrnosti.

5. Organizace spojených národů, její specializované instituce, Rada Evropy a všechny evropské země se mohou účastnit zasedání Alpské konference jako pozorovatelé. Toto ustanovení se použije rovněž pro přeshraniční sdružení územních samosprávných celků v alpské oblasti. Kromě toho se mohou Alpské konference zúčastnit jakožto pozorovatelé mezinárodní nevládní organizace činné v této oblasti.

6. Mimořádná zasedání Alpské konference se konají na základě konsensu nebo po předložení písemné žádosti třetinou smluvních stran předsedající smluvní straně v období mezi dvěma řádnými zasedáními.

Článek 6

Pravomoc Alpské konference

Alpská konference na svých zasedáních posuzuje provádění úmluvy a protokolů spolu s přílohami a vykonává zejména následující pravomoci:

- a) přijímá změny k této úmluvě postupem podle článku 10;
- b) přijímá protokoly a jejich přílohy a jejich změny postupem podle článku 11;
- c) přijímá svůj jednací řád;
- d) přijímá nezbytná finanční rozhodnutí;
- e) schvaluje vytvoření pracovních skupin, které považuje za nezbytné pro provádění této úmluvy;
- f) bere na vědomí vyhodnocení vědeckých údajů;
- g) přijímá rozhodnutí nebo doporučuje opatření na dosažení cílů, stanovených v článcích 3 a 4, určuje povahu, předmět a datum předložení informací, které

mají být předloženy podle čl. 5 odst. 4, a bere na vědomí tyto informace spolu se zprávami předkládanými pracovními skupinami;

- h) zodpovídá za provádění nezbytných funkcí sekretariátu.

Článek 7

Rozhodování v Alpské konferenci

1. Alpská konference přijímá svá rozhodnutí jednomyslně, není-li níže uvedeno jinak. Pokud veškeré úsilí na dosažení jednomyslnosti, která se týká pravomocí uvedených v čl. 6 písm. c), f) a g) selže a předseda tuto skutečnost výslovně uvede, přijme se rozhodnutí tříčtvrtinovou většinou smluvních stran, které jsou na zasedání přítomny a hlasují na něm.

2. Každá smluvní strana má na Alpské konferenci jeden hlas. V rámci svých pravomocí uplatňuje Evropské hospodářské společenství své právo hlasovat počtem hlasů, který se rovná počtu jeho členských států, jež jsou smluvními stranami této úmluvy; Evropské hospodářské společenství neuplatňuje své právo hlasovat v případech, kdy členské státy samy uplatňují své právo hlasovat.

Článek 8

Stálý výbor

1. Jakožto výkonný orgán se zřizuje stálý výbor Alpské konference složený z delegátů smluvních stran.

2. Signatářské státy, které úmluvu ještě neratifikovaly, mají na zasedáních stálého výboru statut pozorovatele. Tento statut může být na požádání udělen také jakémukoli alpskému státu, který tuto úmluvu ještě nepodepsal.

3. Stálý výbor přijme svůj jednací řád.

4. Stálý výbor kromě toho rozhodne o tom, jakým způsobem se případně zúčastní jeho zasedání zástupci vládních nebo nevládních organizací.

5. Smluvní strana, která Alpské konferenci předsedá, jmenuje předsedu stálého výboru.

6. Stálý výbor má zejména tyto pravomoci:

- a) analyzuje informace, které smluvní strany předložily v souladu s čl. 5 odst. 4, a podává zprávy Alpské konferenci;

- b) shromažďuje a posuzuje dokumenty týkající se provádění této úmluvy a protokolů včetně příloh a předkládá je Alpské konferenci k posouzení v souladu s článkem 6;
 - c) informuje Alpskou konferenci o provádění jejích rozhodnutí;
 - d) připravuje obsah zasedání Alpské konference a může navrhopvat body pořadu jednání i další opatření týkající se provádění této úmluvy a jejích protokolů;
 - e) jmenuje v souladu s čl. 6 písm. e) pracovní skupiny, které vypracovávají protokoly a doporučení, a koordinuje jejich činnosti;
 - f) posuzuje a harmonizuje obsahy návrhů protokolů ze všeobecných hledisek a předkládá je Alpské konferenci;
 - g) navrhuje opatření a doporučení, aby se dosáhlo cílů Alpské konference, které obsahuje tato úmluva a její protokoly.
7. Stálý výbor přijímá rozhodnutí v souladu s článkem 7.

Článek 9

Sekretariát

Alpská konference může jednomyslně rozhodnout o zřízení stálého sekretariátu.

Článek 10

Změny úmluvy

Kterákoli smluvní strana může předložit návrhy na změny této úmluvy smluvní straně, která Alpské konferenci předsedá. Smluvní strana, která Alpské konferenci předsedá, s těmito návrhy seznámí smluvní strany a signatářské státy alespoň šest měsíců před zasedáním konference, na němž mají být projednány. Změny úmluvy vstupují v platnost podle čl. 12 odst. 2, 3 a 4.

Článek 11

Protokoly a jejich změny

1. Smluvní strana, která Alpské konferenci předsedá, seznámí s návrhy protokolů ve smyslu čl. 2 odst. 3 smluvní strany a signatářské státy alespoň šest měsíců před jednáním konference, na němž mají být projednány.

2. Protokoly, které Alpská konference přijme, se podepisují na zasedání konference nebo následně u depozitáře. Platí pro ty smluvní strany, které je ratifikovaly, přijaly nebo schválily. Aby protokol vstoupil v platnost, jsou nutné alespoň tři ratifikace, přijetí nebo schválení. Příslušné dokumenty se ukládají u Rakouské republiky jakožto depozitáře.
3. Není-li v tomto protokolu stanoveno jinak, řídí se vstup protokolu v platnost a jeho vypovězení články 10, 13 a 14.
4. V případě změn protokolů se přiměřeně použijí odstavce 1 až 3.

Článek 12

Podpis a ratifikace

1. Tato úmluva je otevřena k podpisu u Rakouské republiky jakožto depozitáře ode dne 7. listopadu 1991.
2. Úmluva podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení se ukládají u depozitáře.
3. Úmluva vstupuje v platnost tři měsíce po dni, k němuž tři státy vyjádřily svůj souhlas být vázány touto úmluvou podle ustanovení odstavce 2.
4. Pro kterýkoli signatářský stát, který později vyjádří svůj souhlas být vázán úmluvou podle odstavce 2, vstoupí úmluva v platnost tři měsíce po dni uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

Článek 13

Vypovězení

1. Kterákoli smluvní strana může kdykoli vypovědět tuto úmluvu oznámením adresovaným depozitáři.
2. Toto vypovězení nabývá účinku prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí šestiměsíčního období po dni přijetí oznámení depozitářem.

Článek 14

Oznámení

Depozitář oznámí každé smluvní straně a každému signatářskému státu:

- a) každý podpis;
- b) uložení jakýchkoli listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c) každé datum vstupu v platnost této úmluvy podle článku 12;
- d) každé prohlášení učiněné podle čl. 1 odst. 2 a 3;
- e) každé oznámení podle článku 13 a den, ke kterému vypovězení nabývá účinku.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní, řádně za tímto účelem zplnomocnění zástupci, k této úmluvě své podpisy.

V Salcburku dne 7. listopadu 1991 v německém, francouzském, italském a slovinském jazyce, přičemž všechna čtyři znění mají stejnou platnost; původní znění je uloženo v Rakouském státním archivu. Depozitář zašle ověřený opis každému signatářskému státu.